

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 05-08-2016

Αριθ. Πρωτ. Γ/ΕΞ/5011/05-08-2016

Α Π Ο Φ Α Σ Η ΑΡ. 83 / 2016

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, συνήλθε, μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε τακτική συνεδρίαση στην έδρα της την 12-07-2016 και ώρα 10:00, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν ο Πρόεδρος, Π. Χριστόφορος και τα τακτικά μέλη Λ. Κοτσαλής, Α. - Ι. Μεταξάς, Π. Τσαντίλας και το αναπληρωματικό μέλος Π. Ροντογιάννης, ως εισηγητής. Στη συνεδρίαση, αν και κλήθηκαν νομίμως και εγγράφως, δεν προσήλθαν λόγω κωλύματος τα τακτικά μέλη Δ. Μπριόλας, Α. Συμβώνης και Κ. Χριστοδούλου και το αναπληρωματικό μέλος (προς αναπλήρωση του Δ. Μπριόλα) Χ. Ανθόπουλος. Στην συνεδρίαση παρέστησαν, επίσης, με εντολή του Προέδρου, χωρίς δικαίωμα ψήφου, οι Κ. Λωσταράκου και Ε. - Ι. Τσακιρίδου, ειδικοί επιστήμονες - ελέγκτριες, ως βοηθοί εισηγήτριες, οι οποίες αποχώρησαν μετά τη συζήτηση και πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη αποφάσεως, και η Γ. Παλαιολόγου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

Υποβλήθηκαν στην Αρχή προσφυγές – αιτήματα για διαγραφή συνδέσμου/ων από τη μηχανή αναζήτησης Google Web Search βάσει της απόφασης ΔΕΕ της 13.05.2014 για *Google Spain SL & Google Inc* κατά *Agencia Espanola De Proteccion De Datos & Mario Costeja Gonzalez C-131/12* (στο εξής Απόφαση ΔΕΕ Google Spain).

Συγκεκριμένα, ο Α (εφεξής «ο προσφεύγων») υπέβαλε προσφυγή στην Αρχή (Γ/ΕΙΣ/4739/14-09-2015, όπως συμπληρώθηκε), η οποία αφορά στην άρνηση της Google Inc να καταργήσει/διαγράψει σύνδεσμο (<http://...>, όμοιος και ο σύνδεσμος <http://.>), ο οποίος εμφανίζεται στα αποτελέσματα αναζήτησης με βάση το ονοματεπώνυμο του

προσφεύγοντος («...» ή «...») και παραπέμπει σε ανάρτηση της ιστοσελίδας troktiko.gr, με ημερομηνία 08-06-2010, τίτλο «...: ...!» και το ακόλουθο περιεχόμενο «.....». Σημειώνεται ότι ο παραπάνω σύνδεσμος είναι ο μοναδικός στον κατάλογο αποτελεσμάτων αναζήτησης με βάση το όνομα του προσφεύγοντος που αναφέρεται στην ποινική του καταδίκη για το ως άνω αδίκημα. Ο προσφεύγων απέστειλε στην Google αίτημα διαγραφής του συγκεκριμένου συνδέσμου του ιστολογίου troktiko από τα αποτελέσματα αναζήτησης με βάση το όνομά του (με αρ. καταχ.....,), με την αιτιολογία ότι ο συγκεκριμένος σύνδεσμος οδηγεί σε πληροφορίες που αφορούν σε ποινική του υπόθεση κι άρα αφορά ευαίσθητα προσωπικά του δεδομένα. Ο προσφεύγων απέστειλε επίσης μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email) και στο διαχειριστή της ιστοσελίδας όπου δημοσιεύθηκαν οι πληροφορίες αυτές, το οποίο όμως δεν παραδόθηκε καθώς υπήρξε αποτυχία παράδοσης.

Το επίμαχο άρθρο του ιστολογίου troktiko αναφέρεται στην επαγγελματική ιδιότητα του προσφεύγοντος, στην ποινική του καταδίκη από δικαστήριο για παράνομη δραστηριότητα στην οποία είχε εμπλακεί (απόπειρα μεσολάβησης σε παράνομη υιοθεσία ανηλίκου, τελεσθείσα κατ' επάγγελμα και με σκοπό την κερδοσκοπία) και στην ποινή κάθειρξης έξι ετών με αναστολή και αφαίρεσης διπλώματος για ένα χρόνο (κατά την πρωτόδικη απόφαση του Μικτού Ορκωτού Δικαστηρίου Αθηνών).

Η απάντηση της Google Inc στο αίτημα για κατάργηση/διαγραφή του συνδέσμου που οδηγεί στο επίμαχο άρθρο με βάση το ονοματεπώνυμό του προσφεύγοντος, ως λέξη αναζήτησης, ήταν αρνητική (βλ. επισυναπτόμενα έγγραφα στην Γ/ΕΙΣ/4739/14-09-2015 προσφυγή, απάντηση της Google ...). Συγκεκριμένα, η μηχανή αναζήτησης αξιολόγησε, βάσει της απόφασης ΔΕΕ Google Spain, τα διάφορα στοιχεία και έκρινε ότι υπερείχε το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης σε σχέση με την υπόθεση αυτή σχετικά με την επαγγελματική ζωή του προσφεύγοντος και η σημασία του άρθρου αυτού για τους εν δυνάμει πελάτες του (*“In this case it appears that the URL in question relates to matters of substantial interest to the public regarding your professional life. For example, this URL may be of interest to potential or current consumers, users, or participants of your services. Information about recent professions or businesses you were involved with may also be of interest to potential or current, users, or participants of your services. Accordingly, the reference to this document in our search results for your name is justified by the interest of the general public in having access to it”*).

Στις 19-11-2015 η Αρχή απέστειλε επιστολή προς την Google Inc και την Google Hellas (Γ/ΕΞ/6035/19-11-2015) με διευκρινιστικά ερωτήματα και θέμα: «Αιτήματα διαγραφής συνδέσμων από τα αποτελέσματα αναζήτησης της μηχανής αναζήτησης της Google (δικαίωμα στη λήθη)». Συγκεκριμένα, διαβίβασε στην εταιρεία/φορέα εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης της Google την υπό κρίση προσφυγή, με τα συμπληρωματικά στοιχεία αυτής (βλ. Γ/ΕΙΣ/4937/25-09-2015 Γ/ΕΙΣ/5054/02-10-2015, βλ. ιδίως την με αριθ. ..., ..., ..., .../... απόφαση του Α΄ Μικτού Ορκωτού Εφετείου Αθηνών, με την οποία εξαφανίστηκε η αναφερόμενη πρωτόδικη απόφαση και ο προσφεύγων καταδικάστηκε για το ως άνω αδίκημα σε ποινή της φυλάκισης τριών ετών, με τριετή αναστολή εκτέλεσης, δίχως επιβολή της παρεπόμενης ποινής αφαίρεσης του διπλώματος, στοιχεία που προσκόμισε ο προσφεύγων για τη στήριξη του αιτήματός του για διαγραφή του επίμαχου συνδέσμου, ως ανακριβούς πλέον και παρωχημένου). Περαιτέρω, η Αρχή ζήτησε από την εταιρεία/φορέα εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης της Google την επανεξέταση του αιτήματος του προσφεύγοντος και την ακριβέστερη τεκμηρίωση της τελικής απόφασής της. Επιπλέον, ειδικότερα για την περίπτωση του προσφεύγοντος, η Αρχή υπογράμμισε ότι το συγκεκριμένο ιστολόγιο έχει προ πολλού καταστεί ανενεργό, με την τελευταία ανάρτησή του να φέρει ημερομηνία 01-08-2013, και ότι ο προσφεύγων δεν μπορεί να επικοινωνήσει με τον διαχειριστή της επίμαχης ιστοσελίδας (...), ενώ δεν υπάρχουν στοιχεία επικοινωνίας για τυχόν νέο διαχειριστή, στον οποίο ο προσφεύγων θα μπορούσε να απευθυνθεί. Συνεπώς, το συγκεκριμένο αίτημα θα πρέπει να επαναξιολογηθεί λαμβάνοντας υπόψη ότι το υποκείμενο των δεδομένων δεν έχει την επιλογή να ζητήσει τη διαγραφή των πληροφοριών που το αφορούν από το διαχειριστή της αρχικής ιστοσελίδας, η οποία είναι και η μοναδική στον κατάλογο αποτελεσμάτων των αναζητήσεων με βάση το όνομά του με δυσμενή για τον ίδιο αποτελέσματα.

Στις 23-12-2015 η Google έστειλε απάντηση στην Αρχή (Γ/ΕΙΣ/6701/23-12-2015), κατά την οποία εμμένει στην αρχική αρνητική απόφαση της μη κατάργησης/διαγραφής του συνδέσμου που οδηγεί στο επίμαχο άρθρο, θεωρώντας ότι εν προκειμένω υπερέχει το δικαίωμα του κοινού για πρόσβαση στις επίμαχες πληροφορίες (λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία των δεδομένων, το επάγγελμα του προσφεύγοντος, ως ιατρού, και την σοβαρότητα του εγκλήματος για το οποίο καταδικάστηκε). Βασικά επιχειρήματά της είναι τα εξής:

1. Οι πληροφορίες είναι πρόσφατες χρονικά (δημοσιεύτηκαν στις 08-06-2010), επομένως σχετικές και αφορούν την κοινή γνώμη. Η «σχετικότητα» των πληροφοριών συνδέεται με την «ηλικία των δεδομένων». Βασικό κριτήριο, βάσει και της απόφασης ΔΕΕ Google Spain αποτελεί το κατά πόσο οι πληροφορίες είναι ξεπερασμένες.

2. Ο ρόλος του προσφεύγοντος ως ιατρού (το οποίο είναι νομοθετημένο επάγγελμα – «*regulated profession*») έχει σημασία στο δημόσιο βίο. Το στοιχείο αυτό παίζει ρόλο στη στάθμιση με το δικαίωμα ενημέρωσης του κοινού. Ένα κριτήριο βοηθητικό αυτής της στάθμισης είναι κατά πόσο η πρόσβαση του κοινού στις επίμαχες πληροφορίες θα το προστάτευε ενάντια της συγκεκριμένης δημόσιας ή επαγγελματικής συμπεριφοράς. Εν προκειμένω, οι πληροφορίες σχετίζονται με την επαγγελματική δραστηριότητα του προσφεύγοντος, ως εκ του περιεχομένου τους ενδιαφέρουν την κοινή γνώμη.
3. Οι πληροφορίες αφορούν στη διάπραξη εγκλήματος κατά ανηλίκου για το οποίο υπάρχει σχετική καταδικαστική απόφαση εναντίον του προσφεύγοντος. Το έγκλημα είναι σοβαρό και σχετίζεται με το επάγγελμα του προσφεύγοντος. Επίσης, οι πληροφορίες δεν είναι ανακριβείς ή ξεπερασμένες, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο προσφεύγων κρίθηκε ένοχος και καταδικάστηκε για την αναφερόμενη πράξη και στον δεύτερο βαθμό, σύμφωνα με την απόφαση του Εφετείου Αθηνών που ο ίδιος προσκομίζει. Το επίμαχο άρθρο, όπως προαναφέρθηκε, δεν πρέπει να θεωρηθεί ξεπερασμένο, καθώς δημοσιεύτηκε το 2010, η δε απόφαση του Εφετείου Αθηνών εκδόθηκε μόλις το 2013.

Η Αρχή, με τις με αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/977/17-02-2016, Γ/ΕΞ/979/17-02-2016 κλήσεις σε ακρόαση, κάλεσε την εταιρεία/φορέα εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης της Google, όπως νομίμως εκπροσωπείται, καθώς και τον προσφεύγοντα να παραστούν στη συνεδρίαση της Αρχής την 24-02-2016, για τη συζήτηση της υπό κρίση προσφυγής. Η συζήτηση της υπόθεσης αναβλήθηκε κατόπιν συνεχών αιτημάτων λόγω της αποχής των δικηγόρων (βλ. Γ/ΕΙΣ/1133/22-02-2016, Γ/ΕΙΣ/1516/08-03-2016, Γ/ΕΙΣ/1898/28-03-2016, Γ/ΕΙΣ/2247/08-04-2016, Γ/ΕΙΣ/2919/09-05-2016, Γ/ΕΙΣ/3408/30-05-2016, Γ/ΕΙΣ/3669/09-06-2016 αιτήματα αναβολής της εταιρείας Google Inc και Γ/ΕΙΣ/3761/13-06-2016 αίτημα αναβολής του Α) και η ακροαματική διαδικασία διεξήχθη (εξ αναβολής από 24-02-2016, 15-03-2016, 29-03-2016, 12-04-2016, 10-05-2016, 31-05-2016, 14-06-2016) την 28-06-2016 (για την οποία οι εμπλεκόμενοι είχαν εκ νέου νομίμως κληθεί με τις με αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/3945/22-06-2016 και Γ/ΕΞ/3947/22-06-2016 κλήσεις σε ακρόαση). Στην προαναφερόμενη συνεδρίαση της Αρχής παρέστησαν νομίμως οι Ιωάννης – Διονύσιος Φιλιώτης (ΑΜ ΔΣΑ ..) και Χαρίκλεια Δαούτη (ΑΜ ΔΣΑ ...), πληρεξούσιοι δικηγόροι της ανώνυμης εταιρείας Google Inc, η οποία εδρεύει στην Πολιτεία της Καλιφόρνιας των ΗΠΑ και εκπροσωπείται νομίμως, και ο Στέλιος Αθανασούλιας (ΑΜ ΔΣΑ ...), πληρεξούσιος δικηγόρος του προσφεύγοντος Α. Κατά τη συνεδρίαση, οι κληθέντες εξέθεσαν προφορικά τις απόψεις τους. Ακολούθως, η εταιρεία Google Inc και ο προσφεύγων υπέβαλαν, εντός της ταχθείσας προθεσμίας, έγγραφο υπόμνημα (με αριθ.

πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4206/04-07-2016 και Γ/ΕΙΣ/4221/04-07-2016 αντίστοιχα).

Με το υπόμνημά της (Γ/ΕΙΣ/4206/04-07-2016), η εταιρεία Google Inc υποστηρίζει: α) καταρχάς ότι ως εταιρεία λειτουργούσα τη μηχανή αναζήτησης και παρέχουσα αποκλειστικά τις σχετικές με αυτή υπηρεσίες στο διαδίκτυο, δεν έχει υποχρέωση να εξετάζει την ακρίβεια και νομιμότητα των πληροφοριών, οι οποίες έχουν αναρτηθεί από άλλους φορείς (διαχειριστές ιστοσελίδων) και ανευρίσκονται (αλιεύονται) δια συγκεκριμένων συνδέσμων της μηχανής αναζήτησης. Συγκεκριμένα, η Google Inc έχει, όπως υποστηρίζει, την υποχρέωση να απαλείψει συγκεκριμένο σύνδεσμο από την λειτουργούσα υπ' αυτής μηχανή αναζήτησης, ο οποίος σύνδεσμος αλιεύει ή παραπέμπει σε πληροφορία η οποία είτε κρίθηκε ανακριβής ή μη νόμιμη από αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή είτε απεσύρθη από τον φορέα του ιστοτόπου όπου είχε αναρτηθεί (βλ. άρθρο 13 Οδηγίας 2000/31/ΕΚ, άρθρο 12 π.δ. 131/2003). Ειδικότερα, αναφορικά με το αίτημα του προσφεύγοντα Α περί απαλείψεως του εξειδικευμένου στην προσφυγή του συνδέσμου κατά το μέρος που στηρίζεται στη δυσχυριζόμενη από αυτόν ανακρίβεια της επίμαχης πληροφορίας είναι, κατά την εταιρεία, με βάση τα ανωτέρω μη νόμιμο, εφόσον ο προσφεύγων δεν επικαλείται απόφαση της αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής περί του ότι η επίμαχη πληροφορία είναι ανακριβής ή μη νόμιμη ούτε ότι η πληροφορία αυτή έχει αποσυρθεί από τον εκδότη της συγκεκριμένης ιστοσελίδας. β) Ότι το αίτημα του προσφεύγοντα Α για διαγραφή του επίμαχου συνδέσμου κατά επίκληση του δικαιώματος στη λήθη, όπως αυτό ασκήθηκε στην Google Inc, πρέπει να απορριφθεί, λαμβάνοντας υπόψη τα πραγματικά περιστατικά και στοιχεία που της τέθηκαν υπόψη. Συγκεκριμένα, κατά την εταιρεία, η επίμαχη πληροφορία για τον Α είναι πρόσφατη και επομένως δεν είναι διαγραπτέα κατ' εφαρμογή του δικαιώματος στη λήθη. Κατά μείζονα λόγο, κατά την εταιρεία, η επίμαχη πληροφορία δεν είναι διαγραπτέα, αφού αφορά την επαγγελματική του δραστηριότητα και, ως εκ του περιεχομένου της ενδιαφέρει την κοινή γνώμη, ενώ ταυτοχρόνως η ακρίβεια αυτής όχι μόνο δεν αμφισβητήθηκε επιτυχώς αλλά αντιθέτως, κατά την εταιρεία, επιβεβαιώθηκε τελεσιδικώς με την προσκομισθείσα υπ' αυτού απόφαση του Εφετείου Αθηνών, η οποία δέχθηκε την εκ μέρους του διάπραξη του αδικήματος για το οποίο είχε καταγγελλθεί (απόπειρα μεσολάβησης σε παράνομη υιοθεσία ανηλίκου κατ' επάγγελμα και με σκοπό την κερδοσκοπία), ενώ η μείωση της ποινής δεν ασκεί επιρροή, αφού αρκεί, κατά την εταιρεία, το βεβαιωθέν γεγονός ότι διέπραξε το ως άνω αδίκημα.

Με το υπόμνημά του (Γ/ΕΙΣ/4221/04-07-2016), ο προσφεύγων Α υποστηρίζει ότι το

αίτημά του προς τον φορέα εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης Google για διαγραφή του επίμαχου συνδέσμου (που οδηγεί στο προαναφερόμενο δημοσίευμα του ιστολογίου ...) έπρεπε να ικανοποιηθεί, κυρίως διότι το δημοσίευμα αναφέρεται στην πρωτόδικη καταδικαστική απόφαση, δηλ. περιέχει ευαίσθητα προσωπικά του δεδομένα (ποινική καταδίκη), και διότι η επίμαχη πληροφορία είναι πλέον ανακριβής, αφού μεταφέρει το αποτέλεσμα μιας πρωτόδικης καταδικαστικής απόφασης σε ποινή κάθειρξης έξι ετών και αφαίρεση διπλώματος για ένα έτος, η οποία έχει εξαφανιστεί από το δευτεροβάθμιο δικαστήριο και δεν υφίσταται πλέον. Δεδομένης δε της εγκατάλειψης του παραπάνω ιστολογίου, δεν εξετάζεται εν προκειμένω εάν η συγκεκριμένη πληροφορία δύναται να μεταβληθεί επαρκώς, απηχώντας πλέον τα νέα δεδομένα, αλλά μόνο εάν, ως τέτοια είναι ακριβής ή όχι σήμερα. Η επίμαχη πληροφορία είναι κατά τον προσφεύγοντα σε σχέση με τη σημερινή πραγματικότητα ανακριβής, διότι μεταφέρει το αποτέλεσμα μιας μη υπάρχουσας στον νομικό κόσμο απόφασης, ασχέτως του τελικού αποτελέσματος επί της ενοχής του με επιβολή άλλης μικρότερης ποινής για το ως άνω αδίκημα. Επίσης, η επίμαχη πληροφορία είναι, κατά τους ισχυρισμούς του, παρωχημένη, αφού αναφέρεται σε ένα αδίκημα με χρόνο τελέσεως το έτος 2000, ήτοι μείζονα της δεκαπενταετίας που ορίζει ο νόμος ως ικανό όριο για την παραγραφή των επαπειλούμενων με πρόσκαιρη κάθειρξη αδικημάτων (άρθρο 111 περ. β ΠΚ), προβλέποντας με τον τρόπο αυτό ένα οιονεί δικαίωμα στη λήθη. Εξάλλου, κατά τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντα, η συγκεκριμένη ανάρτηση διαδόθηκε για αρκετά μεγάλο διάστημα (6 έτη), εκπληρώνοντας έτσι τον όποιο σκοπό πληροφόρησης ήθελε υποτεθεί ότι επιτελεί, σκοπό που, κατά τον προσφεύγοντα, προσχηματικώς επικαλείται εν προκειμένω η Google. Τέλος, όπως σημειώνει ο προσφεύγων, οι έτερες μείζονες διαδικτυακές μηχανές αναζήτησης (yahoo, bing), χρησιμοποιώντας διαφορετικούς – και τελικώς ορθότερους – αλγόριθμους ευρετηρίασης, δεν συμπεριλαμβάνουν στα αποτελέσματά τους σε περίπτωση αναζήτησης με το ονοματεπώνυμό του, την επίμαχη ιστοσελίδα.

Η Αρχή, μετά από εξέταση όλων των στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τον εισηγητή και τις διευκρινίσεις από τις βοηθούς εισηγήτριες, οι οποίες αποχώρησαν μετά τη συζήτηση και πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη αποφάσεως, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1α. Η απόφαση ΔΕΕ της 13.05.2014 για *Google Spain SL & Google Inc* κατά *Agencia Espanola De Proteccion De Datos & Mario Costeja Gonzalez* C-131/12 αναγνώρισε το

δικαίωμα του ατόμου (φυσικού προσώπου) να ζητεί από τις μηχανές αναζήτησης να απαλείφουν από τον κατάλογο αποτελεσμάτων που εμφανίζεται κατόπιν αναζήτησης που έχει διενεργηθεί με βάση το ονοματεπώνυμό του, συνδέσμους προς δημοσιευμένες από τρίτους ιστοσελίδες που περιέχουν πληροφορίες σχετικές με το πρόσωπο αυτό, όταν η επεξεργασία αυτή είναι ασύμβατη με τις επιταγές της Οδηγίας 95/46/EK. Σύμφωνα με την απόφαση (διατακτικό 3): *«Τα άρθρα 12, στοιχείο β' και 14, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46 έχουν την έννοια ότι, προκειμένου να προστατεύονται τα δικαιώματα που προβλέπουν οι διατάξεις αυτές και εφόσον πληρούνται πράγματι οι οριζόμενες από αυτές προϋποθέσεις, ο φορέας εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης υποχρεούται να απαλείφει από τον κατάλογο αποτελεσμάτων, ο οποίος εμφανίζεται κατόπιν αναζήτησης που έχει διενεργηθεί με βάση το ονοματεπώνυμο ενός προσώπου, συνδέσμους προς δημοσιευμένες από τρίτους ιστοσελίδες που περιέχουν πληροφορίες σχετικές με το πρόσωπο αυτό, και στην περίπτωση κατά την οποία το ονοματεπώνυμο αυτό ή οι πληροφορίες αυτές δεν έχουν διαγραφεί προηγουμένως ή ταυτοχρόνως από τις ως άνω ιστοσελίδες, η υποχρέωση δε αυτή ισχύει ακόμα και όταν αυτή καθαυτή η δημοσίευση των επίμαχων πληροφοριών στις εν λόγω ιστοσελίδες είναι νόμιμη».*

β. Με την εν λόγω απόφαση κρίθηκε ότι οι εργασίες μιας μηχανής αναζήτησης (εν προκειμένω της Google Search), η οποία προβάλλει αποτελέσματα αναζήτησης σε απάντηση αιτημάτων από χρήστες διαδικτύου για αναζήτηση πληροφοριών για κάποιο πρόσωπο βάσει του ονόματός του συνιστούν επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. β' της Οδηγίας 95/46/EK και ο φορέας εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης (εν προκειμένω η Google Inc) χαρακτηρίζεται ως υπεύθυνος επεξεργασίας κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. δ' της Οδηγίας 95/46/EK. Η απόφαση αυτή εφαρμόζεται όσον αφορά τη δραστηριότητα μηχανής αναζήτησης, ως φορέα παροχής περιεχομένων, η οποία συνίσταται στον εντοπισμό πληροφοριών που δημοσιεύουν ή αναρτούν στο διαδίκτυο τρίτοι, στην αυτόματη ευρετηρίασή τους, στην προσωρινή αποθήκευσή τους και τελικώς στη διάθεσή τους στους χρήστες του διαδικτύου με ορισμένη σειρά προτίμησης, όταν οι εν λόγω πληροφορίες περιλαμβάνουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

Κατά την εν λόγω απόφαση, *«Λαμβανομένου υπόψη του σκοπού αυτού της οδηγίας 95/46/EK και του γράμματος του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο α', πρέπει να γίνει δεκτό ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιείται για τις ανάγκες υπηρεσίας μηχανής αναζήτησης, όπως είναι η Google Search, την οποία εκμεταλλεύεται επιχείρηση που έχει έδρα σε τρίτο κράτος αλλά διαθέτει εγκατάσταση εντός ορισμένου*

κράτους μέλους, εκτελείται «στα πλαίσια των δραστηριοτήτων» της εν λόγω εγκατάστασης, εφόσον αυτή έχει ως σκοπό την προώθηση και πώληση, εντός του προαναφερθέντος κράτους μέλους, του διαφημιστικού χώρου που διατίθεται στο πλαίσιο της μηχανής αναζήτησης και που αποσκοπεί στην οικονομική εκμετάλλευση της υπηρεσίας που παρέχεται με την εν λόγω μηχανή» (σκέψη 55, βλ. και διατακτικό 2), και ως εκ τούτου, για την εν λόγω επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εφαρμόζεται η Οδηγία 95/46/EK.

γ. Σύμφωνα με την απόφαση, η νομική βάση για την επεξεργασία είναι το άρθρο 7 στοιχ. στ' της Οδηγίας 95/46/EK (άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του ν. 2472/1997), δηλ. η αναγκαιότητα για την εξυπηρέτηση του έννομου συμφέροντος του υπευθύνου επεξεργασίας ή των τρίτων στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα, μετά από στάθμιση μεταξύ του δικαιώματος στην ιδιωτικότητα και του δικαιώματος του κοινού στην ενημέρωση και στην πρόσβασή του στις πληροφορίες αυτές.

Σύμφωνα με την απόφαση (διατακτικό 4): «...Δεδομένου ότι το υποκείμενο των δεδομένων μπορεί, βάσει των θεμελιωδών δικαιωμάτων του κατά τα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να ζητήσει να πάψει η επίμαχη πληροφορία να τίθεται στη διάθεση του ευρέος κοινού λόγω της εμφάνισής της στον προαναφερθέντα κατάλογο αποτελεσμάτων, τα δικαιώματα αυτά καταρχήν υπερέχουν όχι μόνο του οικονομικού συμφέροντος του φορέα εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης, αλλά και του συμφέροντος του κοινού να αποκτήσει πρόσβαση στην πληροφορία αυτή στο πλαίσιο αναζήτησης με βάση το ονοματεπώνυμο του εν λόγω υποκειμένου. Εντούτοις, τούτο δεν ισχύει όταν, για ειδικούς λόγους, όπως ο ρόλος που διαδραματίζει το εν λόγω υποκείμενο στον δημόσιο βίο, προκύπτει ότι η επέμβαση στα θεμελιώδη δικαιώματα του υποκειμένου δικαιολογείται από το υπέρτερο συμφέρον του κοινού για πρόσβαση στην επίμαχη πληροφορία συνεπεία της εμφάνισής της στον προαναφερθέντα κατάλογο».

Στην πράξη ωστόσο, όπως αναφέρεται στις Κατευθυντήριες Γραμμές που εξέδωσε η Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/EK σχετικά με την εφαρμογή της απόφασης Google Spain (Γνώμη του WP 225, 26-11-2014),¹ ο αντίκτυπος της διαγραφής ως προς τα ατομικά δικαιώματα της ελευθερίας της έκφρασης και της πρόσβασης στις πληροφορίες θα είναι πολύ περιορισμένος, αφού κατά την αξιολόγηση των σχετικών περιστατικών, οι αρχές προστασίας δεδομένων θα πρέπει να λαμβάνουν συστηματικά υπόψη το συμφέρον του κοινού για πρόσβαση στις πληροφορίες και εάν αυτό υπερέχει των δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων, η διαγραφή αυτή δεν θα είναι σκόπιμη.

¹ http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp225_en.pdf

Όπως επισημαίνεται σχετικά, το θεμελιώδες δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης, υπό την έννοια της «ελευθερίας λήψης και μετάδοσης πληροφοριών και ιδεών» στο άρθρο 11 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την αξιολόγηση των αιτημάτων των υποκειμένων των δεδομένων.

δ. Πρέπει να επισημανθεί ότι τα υποκείμενα δεν υποχρεούνται από την απόφαση του Δικαστηρίου να ασκήσουν τα δικαιώματά τους προς τον αρχικό διαδικτυακό τόπο όπου υπάρχει η ανάρτηση για να μπορούν να τα ασκήσουν κατόπιν και έναντι των μηχανών αναζήτησης. Η επεξεργασία που πραγματοποιείται στο πλαίσιο της δραστηριότητας της μηχανής αναζήτησης πρέπει να διακριθεί από εκείνη που διενεργείται από τους εκδότες ιστοσελίδων. Στην περίπτωση δε, που ένα συγκεκριμένο αποτέλεσμα αναζήτησης διαγραφεί από τον κατάλογο αποτελεσμάτων, το περιεχόμενο εξακολουθεί να είναι διαθέσιμο στην αρχική ιστοσελίδα και ενδεχομένως προσβάσιμο μέσω μηχανών αναζήτησης με χρήση άλλων όρων αναζήτησης (εφόσον δεν ενημερωθεί ο διαχειριστής της ιστοσελίδας αυτής και δεν προχωρήσει στη σχετική διαγραφή).

ε. Η Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29, στη Γνώμη του WP 225, 26-11-2014, διαμόρφωσε ένα κατάλογο κοινών κριτηρίων αξιολόγησης για τον χειρισμό από τις ευρωπαϊκές αρχές προστασίας δεδομένων των σχετικών προσφυγών, που υποβάλλονται στα εθνικά γραφεία τους, μετά την άρνηση διαγραφής/κατάργησης συνδέσμου/ων από μηχανές αναζήτησης. Ο κατάλογος αυτός των κοινών κριτηρίων αξιολόγησης αποτελεί το πλαίσιο που οι Εθνικές Αρχές Προστασίας Δεδομένων θα εφαρμόζουν κατά τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, αλλά και το οποίο μπορούν από κοινού να εμπλουτίσουν αξιοποιώντας την εμπειρία που θα αποκομίζουν με την πάροδο του χρόνου. Τα κοινά κριτήρια αξιολόγησης είναι τα παρακάτω:

1. Το αποτέλεσμα αναζήτησης αφορά φυσικό πρόσωπο, δηλ. άτομο; Και το αποτέλεσμα αναζήτησης εμφανίζεται με βάση το όνομα του υποκειμένου των δεδομένων;
2. το υποκείμενο των δεδομένων διαδραματίζει ρόλο στη δημόσια ζωή; Είναι δημόσιο πρόσωπο;
3. Το υποκείμενο των δεδομένων είναι ανήλικος;
4. Τα δεδομένα είναι ακριβή;
5. Τα δεδομένα είναι συναφή κι όχι περισσότερα από όσα χρειάζονται;
6. Αφορούν την επαγγελματική ζωή του υποκειμένου;

7. Το αποτέλεσμα της αναζήτησης συνδέεται με πληροφορίες που φέρεται να συνιστούν ρητορική μίσους/συκοφαντία/δυσφήμιση ή ανάλογα αδικήματα στον τομέα της έκφρασης κατά του προσφεύγοντος;
8. Τα δεδομένα αντικατοπτρίζουν προσωπική γνώμη ή φαίνεται να είναι επιβεβαιωμένο γεγονός;
9. Είναι ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα;
10. Είναι τα δεδομένα επικαιροποιημένα; Τα στοιχεία διατίθενται για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από όσο απαιτείται για τον επιδιωκόμενο σκοπό;
11. Η δημοσιοποίηση των δεδομένων έχει δυσανάλογες αρνητικές επιπτώσεις για την ιδιωτική ζωή του υποκειμένου των δεδομένων;
12. Το αποτέλεσμα της αναζήτησης συνδέεται με πληροφορίες που θέτουν το υποκείμενο των δεδομένων σε κίνδυνο;
13. Ποιό είναι το περικείμενο μέσα στο οποίο δημοσιεύτηκαν τα δεδομένα; Δημοσιοποιήθηκαν τα δεδομένα αυτά από το ίδιο το υποκείμενο; Θα μπορούσε να υπάρξει εύλογη προσδοκία από το υποκείμενο ότι τα δεδομένα θα δημοσιοποιηθούν;
14. Το αρχικό κείμενο έχει δημοσιευθεί στο πλαίσιο δημοσιογραφικών σκοπών;
15. Ο εκδότης των δεδομένων έχει τη νομική δύναμη ή τη νομική υποχρέωση να καθιστά τα δεδομένα διαθέσιμα στο κοινό;
16. Τα δεδομένα αφορούν σε ποινικό αδίκημα;

Σύμφωνα με την ανωτέρω Γνώμη/Κατευθυντήριες Γραμμές, τα κριτήρια αυτά θα πρέπει να εφαρμόζονται σύμφωνα με τις οικείες εθνικές νομοθετικές διατάξεις και κανένα μεμονωμένο κριτήριο δεν είναι από μόνο του καθοριστικής σημασίας. Αντίστοιχα κριτήρια αξιολόγησης έχουν αναπτύξει και ορισμένες αρχές προστασίας δεδομένων, όπως η Αγγλική Αρχή (I.C.O.).²

2. Για την εφαρμογή του ελληνικού δικαίου θα πρέπει: α) να υπάρχει πραγματική εγκατάσταση στην Ελλάδα (βλ. άρθρο 3 παρ. 3 στοιχ. α' του ν. 2472/1997, κατά το οποίο ο παρών νόμος εφαρμόζεται σε κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον αυτή εκτελείται από υπεύθυνο επεξεργασίας ή εκτελούνται την επεξεργασία, εγκατεστημένο στην Ελληνική Επικράτεια ή σε τόπο όπου βάσει του δημοσίου διεθνούς δικαίου εφαρμόζεται το ελληνικό δίκαιο), και β) η επεξεργασία να εκτελείται στο πλαίσιο

² <https://ico.org.uk/for-organisations/search-result-delisting-criteria/>

των δραστηριοτήτων της εγκατάστασης του υπευθύνου επεξεργασίας (βλ. άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. α΄ Οδηγίας 95/46/EK, Γνώμη 8/2010 της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29 για το Εφαρμοστέο Δίκαιο, WP 179, 16-12-2010, ενότητα III.1 α και β, σελ.13 επ. και WP 179 update, 16-12-2015).

Ως προς το υπό α) στοιχείο, η Google Inc έχει εγκατάσταση στην Ελλάδα μέσω της θυγατρικής της Google Hellas (Φραγκοκκλησιάς 7, Μαρούσι, Αθήνα). Όσον αφορά το υπό β) στοιχείο αναφορικά με «επεξεργασία που εκτελείται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων», η επεξεργασία, που εκτελείται από την Google Inc. ήτοι η εμφάνιση των αποτελεσμάτων αναζήτησης, λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο της εμπορικής και διαφημιστικής δραστηριότητας της εγκατάστασης της Google Inc στην Ελλάδα, αφού συνοδεύεται από την εμφάνιση διαφημιστικών μηνυμάτων που συνδέονται με τους όρους αναζήτησης, με τις δυο δραστηριότητες, του φορέα εκμετάλλευσης και της εγκατάστασής του στην Ελλάδα, να είναι αδιάσπαστα συνδεδεμένες (βλ. ανωτέρω, υπό 1β). Ως εκ τούτου, η εν λόγω επεξεργασία, όπως δέχεται και η ίδια η εταιρεία, διέπεται από τον ελληνικό νόμο 2472/1997.

3. Σε αναζήτηση μιας δίκαιης εξισορρόπησης μεταξύ θεμελιωδών δικαιωμάτων και συμφερόντων και εφαρμόζοντας στην υπό κρίση περίπτωση τα προαναφερθέντα κοινά κριτήρια που έχουν διαμορφωθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο (Γνώμη του WP 225, 26-11-2014), εξετάζεται το δικαιολογημένο ή μη της αρνητικής απάντησης της εταιρείας Google Inc, φορέα εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης της Google. Προς τούτο, λαμβάνοντας υπόψη μόνο τα κρίσιμα πραγματικά περιστατικά που ο προσφεύγων της έχει ήδη θέσει, με το αίτημά του προς την εταιρεία, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, για κατάργηση του συγκεκριμένου συνδέσμου, και όχι νέα πραγματικά περιστατικά (όπως η κατά τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος κατά την ακροαματική διαδικασία συνταξιοδότησή του από το ΙΚΑ), τα οποία μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο και να στοιχειοθετήσουν νέα αίτηση διαγραφής προς την εταιρεία, πρέπει να επισημανθούν τα εξής:

Εκ πρώτης όψεως ο προσφεύγων δεν είναι δημόσιο πρόσωπο (πρβλ. άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. ζ΄ του ν. 2472/1997), ωστόσο, σύμφωνα με τα κοινά κριτήρια αξιολόγησης της Ομάδας του Άρθρου 29, μπορεί να θεωρηθεί ότι πρόκειται για πρόσωπο που, ως ιατρός μαιευτήρας, δηλ. μέλος ρυθμιζόμενου επαγγέλματος, έχει κάποιο ρόλο στη δημόσια ζωή. Περαιτέρω τίθεται το ζήτημα εάν στην υπό κρίση περίπτωση η πρόσβαση του κοινού στην επίμαχη πληροφορία του ιστολογίου ..., που διατίθεται μέσω αναζήτησης με βάση το

όνομα του προσφεύγοντος, θα το προστατεύσει από ανάρμοστη δημόσια ή επαγγελματική συμπεριφορά του προαναφερθέντος, εάν και εφόσον η επίμαχη πληροφορία είναι σε σχέση με την σημερινή πραγματικότητα ακριβής και μη ξεπερασμένη.

Πρέπει να τονισθεί ότι στην υπό κρίση περίπτωση η επίμαχη πληροφορία αναφέρεται στην πρωτόδικη καταδικαστική απόφαση του προσφεύγοντα, δηλ. σε ευαίσθητα προσωπικά του δεδομένα (βλ. άρθρο 8 της Οδηγίας 95/46/EK, άρθρο 2 στοιχ. β' του ν. 2472/1997). Η ποινική του καταδίκη για το αδίκημα της απόπειρας μεσολάβησης σε παράνομη υιοθεσία ανηλίκου κατ' επάγγελμα και με σκοπό της κερδοσκοπία πρέπει να γίνει δεκτό ότι σχετίζεται με την επαγγελματική του ζωή. Περαιτέρω, η επίμαχη πληροφορία, η οποία δεν είναι ξεπερασμένη χρονικά σε σχέση με το χρόνο δημοσίευσής της, έχει πλέον καταστεί ανακριβής στο μέτρο που η πρωτόδικη καταδικαστική απόφαση, στην οποία αναφέρεται το ιστολόγιο troktiko (με το τίτλο μάλιστα «...!»), και με την οποία ο προσφεύγων καταδικάστηκε για το ως άνω αδίκημα σε ποινή πρόσκαιρης κάθειρξης για έξι έτη και αφαίρεση διπλώματος για ένα έτος, εξαφανίστηκε με την απόφαση του Εφετείου, με αποτέλεσμα να δημιουργείται πλέον ανακριβής, ελλιπής ή παραπλανητική εντύπωση για τον προσφεύγοντα. Η επίμαχη πληροφορία, πέραν της φύσης της και του ευαίσθητου χαρακτήρα της, όπως ορθώς και βασίμως υποστηρίζει ο προσφεύγων, είναι σε σχέση με τη σημερινή πραγματικότητα ανακριβής, διότι μεταφέρει το αποτέλεσμα μιας μη υπάρχουσας στον νομικό κόσμο απόφασης, ασχέτως του τελικού αποτελέσματος επί της ενοχής του με επιβολή άλλης μικρότερης ποινής για το ως άνω αδίκημα. Η δε ακρίβεια των περιεχομένων στην πληροφορία στοιχείων, η οποία εμπεριέχεται στα κοινά κριτήρια αξιολόγησης με την επισήμανση ότι το υποκείμενο έχει το βάρος να αποδείξει ότι τα δεδομένα του είναι προφανώς ανακριβή, νομίμως προβάλλεται με το αίτημα διαγραφής προς την εταιρεία, και πρέπει να εξεταστεί, παρά τους περί του αντιθέτου ισχυρισμούς της εταιρείας Google Inc.

Σημειώνεται ότι, δεδομένης της εγκατάλειψης του συγκεκριμένου ιστολογίου, δεν εξετάζεται εν προκειμένω εάν η συγκεκριμένη πληροφορία δύναται να μεταβληθεί επαρκώς, απηχώντας πλέον τα νέα δεδομένα, αλλά μόνο εάν ως τέτοια είναι ακριβής ή όχι σήμερα. Εξάλλου, το υπό εξέταση αίτημα αφορά μόνο στην κατάργηση του συνδέσμου που οδηγεί στο άρθρο αυτό, το οποίο περιέχει ανακριβή πλέον πληροφορία, από τη μηχανή αναζήτησης (και όχι σε τυχόν δικαιώματα του υποκειμένου κατά του εκδότη της ιστοσελίδας), η δε μηχανή αναζήτησης δεν δύναται να μεταβάλει το περιεχόμενο της πληροφορίας ούτε φυσικά να το προσαρμόσει ώστε να καταστεί ακριβές. Ωστόσο, πρέπει να επισημανθεί ότι στην υπό κρίση περίπτωση, δεδομένης της εν λόγω εγκατάλειψης του

συγκεκριμένου ιστολογίου και της αδυναμίας άσκησης εκ μέρους του υποκειμένου προς τον εκδότη της ιστοσελίδας του δικαιώματος διόρθωσης ή διαγραφής των δεδομένων του, η θέση του καθίσταται δυσχερής (βλάβη υποκειμένου). Επίσης, πρέπει να γίνει δεκτό ότι εν προκειμένω η εμφάνιση της εν λόγω ιστοσελίδας, κατόπιν αναζήτησης στη μηχανή αναζήτησης Google με βάση το ονοματεπώνυμο του προσφεύγοντος, διευκολύνει αισθητά την πρόσβαση στις εν λόγω ανακριβείς πληροφορίες και διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη διάδοση των πληροφοριών αυτών, με συνέπεια να αποτελεί σοβαρή επέμβαση στο δικαίωμα της ιδιωτικής ζωής του προσφεύγοντος.

4. Με βάση τα προαναφερθέντα, και κατόπιν της στάθμισης των αντικρουόμενων σχετικών δικαιωμάτων και συμφερόντων, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το αίτημα του προσφεύγοντα προς την εταιρεία Google Inc, ως υπεύθυνη επεξεργασίας, για κατάργηση του συγκεκριμένου συνδέσμου πρέπει να ικανοποιηθεί, ιδίως λαμβάνοντας υπόψη, πέραν του γεγονότος ότι ο προσφεύγων δεν είναι δημόσιο πρόσωπο, της φύσης της επίμαχης πληροφορίας και του ευαίσθητου χαρακτήρα της, την αποδεδειγμένη κατά τα ανωτέρω ανακρίβειά της και την κατά τα ανωτέρω βλάβη του υποκειμένου.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

1) Αποφαίνεται ομόφωνα ότι η απάντηση της εταιρείας Google Inc στο υπό κρίση αίτημα του προσφεύγοντος Α δεν είναι νόμιμα αιτιολογημένη με βάση τα νόμιμα κριτήρια αξιολόγησης που αναφέρονται στο σκεπτικό της παρούσας.

2) Αποφαίνεται ομόφωνα ότι, κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 21 παρ. 1 εδ. α' του ν. 2472/1997, η εταιρεία Google Inc, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, οφείλει άμεσα να προβεί σε κατάργηση του συγκεκριμένου συνδέσμου του ιστολογίου ... που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Πέτρος Χριστόφορος

Γεωργία Παλαιολόγου